

LASERDISKEN

Prinsensgade 38, 9000 Aalborg - Telefon 98 13 22 22 - Telefax 98 11 49 59 - Postgiro 6 41 93 72

Aalborg 09.11.94

Told- og Skatteregion Aalborg
Att: Villy Ilsøe
Østerågade 29
9000 Aalborg

Som opfølgning på det frugtbare møde forleden vil jeg med henblik på at orientere Told- og Skattestyrelsen redegøre for erstatningsreglerne og forklare skellet mellem tilbagebetaling af afgift og betaling af erstatning samt redegøre for de særlige forhold, der gør Laserdisken erstatningsberettiget som skadelidt og Skattevæsenet erstatningsansvarlig som skadevolder.

Tilbagebetaling af afgift:

Det må anset for givet, at det har været tilsigtet, at den forbrugsbegrænsende afgift skulle lægges til priserne, således at salgsprisen incl. afgift bliver større end salgsprisen excl. afgift. Kun på den måde får afgiften en forbrugsbegrænsende effekt. Det må anses for udelukket, at det er lovgivernes hensigt, at importøren af egen lomme skal udrede 15 % af omsætningen til statskassen. Følgelig har jeg hævet salgspriserne med 15 %, så forbrugerne har betalt afgiften. Jeg opfatter således situationen, at Laserdisken har administreret opkrævning af forbrugsbegrænsende afgift hos kunderne for Skattevæsenet.

Idet afgiften har vist sig at være uden grundlag i loven og således har været retsstridig, er det korrekt at tilbagebetale afgiften. Herom har der været enighed, og det har ikke givet anledning til problemer.

Det har under hele forløbet været min opfattelse, at afgiften har været uberettiget opkrævet, og det har været min opfattelse, at de kunder, der har betalt afgiften, har krav på at få den indbetalte afgift retur.

Jeg har fra starten informeret kunderne om dette på flere måder:

1)

Forud for afgiftens opkrævning blev kunderne i Laserdiskens oktober-katalog informeret om afgiften og om deres ret til at få afgiften retur, hvis Momsnævnet gav Laserdisken medhold. Vedlagt er side 3 i oktober-kataloget for 1993.

2)

Da afgiften blev indført, blev afgiftsbeløbet noteret særskilt på fakturaen i en periode, indtil prisændringerne i kataloget og på varerne i butikken var foretaget. Vedlagt eksempel på faktura (931025.501).

3)

Da Told- og Skattestyrelsen stadfæstede afgiften, ændrede Laserdisken grundpriserne i kataloget. Det fremgik tydeligt af vores fakturaer, at prisen nu var indregnet i katalogprisen. Vedlagt eksempel på faktura (940308.006).

4)

I august 1994 regulerede Laserdisken priserne, dels som følge af en faldende \$-kurs, og dels som følge af den forøgede konkurrence fra firmaer, der importerede igennem region 3 og 4, som ikke opkrævede afgift af LaserDiscs. Fremdeles opfordrede jeg kunderne til at gemme fakturaer på grund af afgiften. Vedlagt eksempel på faktura (940802.012).

I øvrigt har jeg skiltet med afgiften i forretningen og mundtligt opfordret kunderne til at gemme faktura. Jeg mener, at det har været den rigtige og den reelle fremgangsmåde. Såfremt afgiften senere blev kendt ulovlig, ville kunderne være i deres gode ret til at kræve den indbetalte afgift retur.

Jeg har netop udsendt meddelelse til vores kunder, at de kan samle deres fakturaer og indsende dem til Laserdisken, hvorefter de vil få afgiften refunderet. Selvom der naturligvis vil være enkelte personer, som enten har glemt fakturaen eller glemmer at gøre indsigelse, så er der ingen tvivl om, at hovedparten af vores kunder (som stort set alle er stamkunder), har forberedt sig på muligheden af at få afgiften refunderet.

I mit første brev opgjorde jeg ikke afgiftens størrelse, idet jeg ikke var klar over, om Laserdisken eller Skattevæsenet skulle forestå tilbagebetaling af afgift. Afgiften tilhører kunderne, som har betalt dem. Efter aftale vil jeg opgøre afgiftsbeløbet og anmode om tilbagebetaling (incl. procesrente efter aftale), hvorefter jeg vil forestå udbetalingen til kunderne.

Opgørelse af betalt afgift:

Dato:	15/12-93	Beløb:	88.286 kr.
Dato:	15/01-94	Beløb:	43.727 kr.
Dato:	15/02-94	Beløb:	28.947 kr.
Dato:	15/03-94	Beløb:	31.126 kr.
Dato:	15/04-94	Beløb:	32.573 kr.
Dato:	15/06-94	Beløb:	26.873 kr.
Dato:	15/07-94	Beløb:	35.284 kr.
Dato:	18/07-94	Beløb:	25.544 kr.
Dato:	15/08-94	Beløb:	28.034 kr.
Dato:	16/09-94	Beløb:	39.555 kr.
Dato:	15/10-94	Beløb:	33.282 kr.

Ialt**413.231 kr.**

Spørgsmålet om erstatning:

Der er forskel på tilbagebetaling af afgift og genoprettelse af skadelidts tab i form af erstatning. Forskellen i opgørelsen af afgift og opgørelsen af erstatning er tilsigtet. Kundernes tab kan direkte relateres til den indbetalte afgift, og refusion af afgift tilgodeser kunderne.

Laserdisken tilgodeses ikke ved tilbagebetaling af afgiften. Spørgsmål om skadelidtes erstatningsberettigelse og skadevolders erstatningsforpligtelse følger af lovgivningen, som naturligvis også omfatter offentlige myndigheder (herunder Skattevæsenet).

Fire ting skal være opfyldt, før erstatningsansvar kan gøres gældende:

- 1) Der skal foreligge et tab.
- 2) Der skal være culpa-ansvar.
- 3) Der skal være årsagssammenhæng.
- 4) Der skal være adækvans.

ad 1)

Der skal være tale om, at Laserdisken har lidt et tab. Det er åbenbart, at afgiften har medført en omsætningsnedgang med indtægtstab til følge. Størrelsen behandles separat.

ad 2)

Culpa-ansvar vil sige, at der indtræder ansvar for den skade, som forvoldes ved en retsstridig handling, der kan tilregnes skadevolderen som forsætlig eller uagtsom.

Efter samtaler med repræsentanter fra både Told- og Skatteregion Aalborg og repræsentanter fra Told- og Skattestyrelsen er jeg ikke af den tro, at der ved forsæt er udført en retsstridig handling. Det forekommer åbenbart, at den retsstridige handling er sket enten på grund af et fortolkningsspørgsmål, som netop i dette tilfælde har fjernet sig en tand for langt fra det oprindelige lovgrundlag, eller fordi der ikke har været taget tilstrækkelig hensyn til EU-retten. Der er tale om en uagtsom handling, som ikke desto mindre har vist sig at være retsstridig, og handlingen er derfor erstatningsforpligtende.

ad 3)

Der skal være en årsagssammenhæng, hvilket vil sige, at Laserdiskens opgjorte tab skal relateres til afgiften for at være erstatningsberettiget. Jeg gjorde fra starten mundtligt og skriftligt opmærksom på, at afgiften kunne betyde dødsstødet for forretningen. Jeg bad specielt om, at afgiften skulle have opsættende virkning, indtil Momsnævnet var blevet hørt. Det blev afslået, og generne for Laserdisken har ført til gældsstiftelse og tab af egenkapital og nødvendiggjort en betalingshenstandsordning med kreditorerne.

ad 4)

Det burde kunne forudsiges, at handlingen ville medføre de ulemper, som er forårsaget af handlingen. Det er åbenbart, at en forbrugsbegrænsende afgift påvirker forbruget, og netop af disse årsager gjorde jeg fra starten opmærksom på de ulemper, som afgiften ville påføre Laserdisken.

Laserdiskens erstatningsberettigelse:

Laserdiskens virksomhed er i overvejende grad baseret på salg af videoplader. Det var fra starten forretningens idégrundlag, og det har givet navn til forretningen. Herom kan der ikke være tvivl.

En forbrugsbegrænsende afgift kan ikke afvises at have en forbrugsbegrænsende virkning.

a)

Afgiften bevirker direkte, at omsætningen falder. Selvom kunderne skulle vedblive at lægge samme antal kroner i butikken, vil afgiften i sig selv medføre en omsætningsnedgang på de 15 %, som Laserdisken skal videregive til Skattevæsenet.

b)

Højere priser bevirker, at kunderne køber mindre. Kunderne bliver mere kræsne og vil f. eks. i højere grad købe 2 plader, hvor lavere priser kunne medføre et salg af 3 plader.

c)

Højere priser på LaserDisc i forhold til videobånd, som ikke er belagt med afgift, vil påvirke folks forbrugsvaner fra LaserDisc til videobånd. Dette kommer ikke Laserdisken til gode, idet Laserdisken ikke har del i det efterhånden store marked for salg af tekstede videobånd. En omlægning af forbrugsvanerne er til skade for Laserdisken, uanset om omlægningen sker til fordel for videobånd eller til helt andre produkter.

d)

Da andre regioner ikke har pålagt afgift, er Laserdiskens konkurrencesituation forringet. Det har næppe haft den store betydning i det første halvår, men navnlig i det sidste halvår har Laserdisken mødt konkurrence fra virksomheder, der har kunnet tilbyde lavere priser i kraft af afgiftsfritagelse, og her tænkes først og fremmest på Danmarks HiFi-Klub og en privat indkøbsforening, som selv har importeret uden at betale afgift. Som følge af min principielle holdning til, at afgiften ikke burde betales, har jeg naturligvis ikke kunnet anmelde andre virksomheder eller foreninger. Ifølge mine oplysninger har Fona og OBS heller ikke svaret afgift.

Det er hverken retligt eller moralsk korrekt at afvise Laserdiskens erstatningskrav. Det er helt åbenbart, at Laserdisken har lidt et tab som følge af afgiften. Jeg kan ikke passivt acceptere, at Skattevæsenet påfører min virksomhed et livstruende tab i omegnen af 1 mill. kr, og et retssamfund kan ikke leve med, at myndighederne løber fra et lovpligtigt ansvar. Jeg ser gerne, at vi forliger situationen, og Skattevæsenet burde ikke på forhånd afvise at leve op til sit lovpligtige ansvar. Et civilt søgsmål burde være sidste udvej.

For mit vedkommende vil jeg gerne undgå endnu et juridisk slagsmål og en forsinkelse af udbetalingen af erstatningen. Jeg ønsker blot at drive min forretning i fred.

For Skattevæsenets vedkommende vil en retssag medføre en pinlig situation, hvor Skattevæsenet skal forklare en overtrædelse af EØF-Traktaten (artikel 95), Grundloven (§ 43) og Straffeloven (§ 155) og oven i købet vil unddrage sig ansvarsforpligtelse. Det vil ikke gavne tilliden til de offentlige myndigheder, og det vil sandsynligvis koste samfundet mere end den erstatning, som Skattevæsenet under alle omstændigheder vil blive idømt i det foreliggende tilfælde.

Laserdiskens tab:

Erstatningsreglerne har som funktion at genoprette en påført skade. Det er nemt at beregne, hvis skaden er en ødelagt cykel eller lignende, men det kan være vanskeligt at opgøre præcist i dette tilfælde, og der må foretages en kvalificeret vurdering.

Jeg vil opgøre tabet i 3 dele.

- 1) Tabt dækningsbidrag ved indenlandsk salg af videoplader i perioden.
- 2) Tabt dækningsbidrag ved indenlandsk salg af afspillere i perioden.
- 3) Forstyrrelser af markedforholdene.

Første punkt kan bedst opgøres ved en sammenligning af den budgetterede indtjening med den reelt opnåede indtjening, idet virkningen af afgiften er årsagen til forskellen. Senest foretagne budget er udregnet kvartalsvist for 2. halvår 1993 - 1. halvår 1994. Laserdiskens omsætning overgår normalt budgetterne, og det var også tilfældet for 3. kvartal 1993, der var det sidste kvartal, der var uberørt af afgiften.

Den faldende omsætning kan kun skyldes afgiften. Omsætningen af videogrammer i Danmark er fortsat i voldsom vækst, og LaserDisc var mere attraktivt end nogen sinde. I foråret 1994 var Laserdisken involveret i udgivelsen af Linie 3-showet på LaserDisc, den første og eneste danske LaserDisc. High Fidelity havde i foråret 1994 for første gang en test af en LaserDisc-afspiller, hvor Laserdiskens særlige ekspertise blev fremhævet. Omtalen og markedsføringen af videoplader har været temmelig intensiv.

Forstyrrelser af markedforholdene dækker det forhold, af erstatning af tabt dækningsbidrag i perioden ikke har en fyldestgørende genoprettende funktion. Folks forbrugsvaner er blevet ændret, og nogle kunder har fået et tilhørsforhold til andre forretninger. De vender ikke automatisk tilbage. Antallet af afspillere i brug (og dermed antallet af LaserDisc filmsamlere) er mindre, end det ville have været. Afgiften griber således ind i de fremtidige indtjeningsmuligheder. Domspraksis er et tillæg på 25 - 30 %.

På baggrund af ovenstående kan erstatningskravet udregnes således:

Tabt dækningsbidrag vedrørende indenlandsk salg af videoplader:

	Opnået	Budget
1. kvartal 1992	499.648	
2. kvartal 1992	711.897	
3. kvartal 1992	864.224	
4. kvartal 1992	1055.867	
1. kvartal 1993	925.762	
2. kvartal 1993	1189.228	
3. kvartal 1993	1102.276	1075.000
4. kvartal 1993	957.083	1350.000
1. kvartal 1994	702.364	1300.000
2. kvartal 1994	584.178	1300.000
Sum 4/93, 1/94 og 2/94:	2243.625	3950.000

Dækningsgraden på videoplader var i 1993 gennemsnitligt 30,8 %. Det opgjorte tab i de 3 kvartaler beregnes til: 30,8 % af (3950.000 kr - 2243.625 kr) = 525.563,50 kr. Hvis der regnes med 30 dage pr. måned, kan det daglige tab opgøres til 525.563,50 kr : 270 dage = 1946,53 kr/dag.

Afgiften har været lagt til priserne i perioden den 18/10-93 - 27/10-94. Ialt 370 dage, hvilket giver et sammenlagt tab på 720.216 kr.

Tabt dækningsbidrag vedrørende indenlandsk salg af afspillere:

	Opnået	Budget
1. kvartal 1992	311.192	
2. kvartal 1992	252.940	
3. kvartal 1992	495.933	
4. kvartal 1992	465.680	
1. kvartal 1993	279.979	
2. kvartal 1993	180.088	
3. kvartal 1993	148.284	312.000
4. kvartal 1993	255.036	468.000
1. kvartal 1994	140.017	468.000
2. kvartal 1994	120.192	468.000
Sum 4/93, 1/94 og 2/94:	515.245	1716.000

Dækningsgraden på afspillere var i 1993 direkte på 26,2 %, hvortil hørte et tilskud til markedsføring på 5 %. Omregnet svarer det til en dækningsgrad på 31 %. Det opgjorte tab i de 3 kvartaler beregnes til: 31 % af (1716.000 kr - 515.245 kr) = 372.234 kr. Hvis der regnes med 30 dage pr. måned, kan det daglige tab opgøres til 372.234 kr : 270 dage = 1378,65 kr/dag.

Afgiften har været lagt til priserne i perioden den 18/10-93 - 27/10-94. Ialt 370 dage, hvilket giver et sammenlagt tab på 510.098 kr.

I modsætning til omsætningen af videoplader spiller det muligvis ind, at markedsføringen af afspillere fra Laserdiskens side ikke har været så intensiv. Markedsføringen af afspillere blev i større omfang overladt til Pioneer, der i samarbejde med Laserdisken begyndte at forhandle afspillere igennem radiobranchen. Disse forretningers salg af afspillere var baseret på Laserdiskens salg af plader. Det er sandsynligt, at aftalen ville medføre et faldende salg af afspillere hos Laserdisken, men at det til gengæld ville betyde en forøgelse af salget af videoplader. Ialt vil jeg skønsomt tilskrive den faldende omsætning af afspillere med 50 % til andre årsager end afgiften. Et sammenlagt tab som følge af afgift er således 255.049 kr.

Slutresultat:

Tab af dækningsbidrag på salg af videoplader	720.216 kr
Tab af dækningsbidrag på salg af afspillere	255.049 kr
Forstyrrelse af markedsforholdene, 25 %	243.816 kr
Ialt	1.219.081 kr

Der kan ikke være tvivl om, at Laserdisken har lidt et væsentligt tabt. Det kan imidlertid være vanskeligt at afgøre størrelsen præcist, men det ligger formentlig mellem 800.000 kr og 1.200.000 kr.

Jeg vil foreslå, at vi forliger sagen på den måde, at Skattevæsenet udbetaler Laserdisken en erstatning på 720.216 kr, hvoraf tilbageholdes 339.146 kr, som er den gæld, der opstod som følge af tabet i løbet af vinteren 1993/1994.

Laserdisken forestår som nævnt udbetalingen af afgift til kunderne. Eventuelt ikke afhentet afgift vurderes at dække administrationsomkostningerne forbundet herved samt dækning for det tab, som Laserdisken giver afkald på i form af tabt dækningsbidrag ved salg af afspillere og forstyrrelse af markedsforholdene. Slutresultat til helt og fuldstændig afgørelse af mellemværendet imellem Skattevæsenet og Laserdisken:

Laserdisken modtager 381.070 kr plus 8.316 kr i tidligere tilbageholdt overskydende skat.

Det forudsættes, at der gensidigt ses bort fra rentetilskrivning, samt at tilbagebetalt afgift, som er beregnet til kunderne, ikke modregnes i Toldvæsenets tilgodehavende.

Kommentar jvf. Ambi:

Ved mødet forleden drøftedes eventuelle erstatningsspørgsmål i forbindelse med Ambi. Jeg understreger, at de to situationer ikke kan sammenlignes. Jeg har indsendt min egen anmodning om tilbagebetaling af Ambi uden yderligere erstatningskrav, som i den situation ikke er berettiget. Laserdisken var som importvirksomhed specielt ramt af Ambi, og Laserdiskens tab i den forbindelse var naturligvis større end virksomheder, der kun arbejdede på hjemmemarkedet. Det giver sig imidlertid direkte udslag i, at Laserdisken har betalt mere i Ambi, og at Laserdisken derved (forhåbentligt) får en større tilbagebetaling. Ambi har ikke i noget tilfælde givet anledning til tab, der er større end det indbetalte beløb. Der er væsentlig forskel på tilbagebetaling af afgift, og på betaling af erstatning for en skadegørende retsstridig handling.

Det er muligt, at andre forretninger også har krav på erstatning. Det er ikke relevant for Laserdisken. Disse sager bør vurderes individuelt. Hvis en forretning ikke sender refunderet afgift videre til kunderne, kan den evt. i virkeligheden tjene på afgiften. Hver sag bør behandles separat. Laserdiskens tab er uafhængigt af andres krav.

Med Venlig Hilsen

Hans Kristian Pedersen